

Rocca al Mare Kooli HARTA

Rocca al Mare Kooli pedagoogiline kontseptsioon on kooli õppe- ja kasvatuslike aluspõhimõtete, nende järgimise ja nendega toimetamise kokkulepe (edaspidi: **kokkulepe**), millest juhitud ja mida täidavad eeskätt kõik RaM kooli töötajad (edaspidi: õpetajad). Teistele osapooltele on *kokkulepe* siduv sedavõrd, kuivõrd on nad seotud RaM kooli kogukonnaga. Eeskätt on *kokkulepe* arusaamist, arvestamist ja täitmist nõudev kooli õpilaste ning lapsevanemate jaoks.

Kokkuleppega luuakse alus sellisele arengukeskkonnale, milles võiks ja saaks kujuneda elu tegelikult hoidvate ning väärtustavate inimeste põlvkonnad, mis võimaldaks neil toime tulla ja orienteeruda eklektilist väärtussüsteemi pakkuvast maailmast ning luua ise paremat maailma. **Selleks peab inimene omama teatud loomutäiusi e. vourusi.**

- **Voorused (virtues) on omadused, mida on hinnanud moraalifilosoofid ja religioossed mõtlejad läbi inimkonna ajaloo:** tarkus, julgus, humaansus, õiglus, mõõdukus, üleloomulikkus. Need kuus omadust on universaalsed, mida on käsitletud väga erinevates ajalooallikates. Selleks, et inimesel oleks "hea iseloom" (*good character*), peab temas olema kõik kuus vourust vähemalt teatud tasemel.

Need 6 vourust veidi rohkem lahtiseletatuna:

Tarkus ja teadmine (tugevused, mis on seotud uute teadmiste omandamise ja kasutamisega)

- Loovus (originaalsus, leidlikkus): uute ja kasulike viiside leidmine, kuidas ideid väljendada ja asju teha.
- Uudishimu (huvi, uudisuse otsimine, avatus kogemustele): huvi ülesnäitamine kogemuste vastu, uurimine ja avastamine.
- Avatud meel (otsuste tegemine, kriitiline mõtlemine): küsimuste läbimõtlemine ja vaatlemine igast vaatenurgast; kogu tõendusmaterjali kaalumine.
- Õppimise armastamine: uute oskuste ja teadmiste omandamine, kas omal käel või formaalselt.
- Perspektiiv (tarkus): võime anda teistele tarka nõu; maailma nägemine sel moel, mis tundub mõistlik endale ja teistele.

Julgus (tugevused, mis võimaldavad eesmärkide täitmist takistustest hoolimata)

- Vaprus: ohu, väljakutse, raskuse või valu mitte kartmine; põhimõtte nimel tegutsemine, isegi kui see on ebapopulaarne.
- Püsivus (püsikindlus, töökus): võime alustatu lõpetada; valitud tegevuse jätkamine takistustest hoolimata.
- Ausus (autentsus): enda näitamine sellisena nagu sa oled; oma tunnete ja tegude eest vastutuse võtmine.
- Elujõud (entusiasm, energilisus, jõulisus): elusse suhtumine energiliselt; elava ja aktiivsena tundmine.

Humaansus (tugevused, mis lubavad teisi hoida ja nendega sõbrustada)

- Armastus: lähedaste suhete hindamine, eriti nende inimestega, kellega lähedus on vastastikune.
- Lahkus (heldus, hoidmine, kaastunne, altruistlik armastus, kena olemine): teiste vastu hea olemine ja heategude tegemine.
- Sotsiaalne intelligentsus (emotsionaalne ja personaalne intelligentsus): teadlikkus teiste ning enda motiividest ja tunnetest.

Õiglus (tugevused, mis võimaldavad terve kogukonna tekkimist)

- Aktiivne kodanik (ühiskondlik vastutus, lojaalsus, meeskonnatöö): hea koostöö teiste grupi- või meeskonnaliikmetega, lojaalsus grupile.
- Õiglus: kõigisse inimestesse ühtviisi ausalt ja õiglaselt suhtumine; ei lase isiklikel tunnetel otsuseid teiste kohta mõjutada.
- Eestvedajaks olemine: võime grupi liikmeid motiveerida, et asjad saaks tehtud, hoides samal ajal grupi liikmetega häid suhteid.

Möödukus (tugevused, mis kaitsevad liialdamise vastu)

- Andestamine: nendele andestamine, kes on valesti käitunud; teiste puuduste aktsepteerimine; teise võimaluse andmine; kättemaksmisest hoidumine.
- Tagasihoidlikkus: lased oma tegudel iseenda eest kõneleda; ei arva endast paremini kui vaja.
- Ettevaatlikus: hoolsus oma valikute suhtes; ei võta liigseid riske; ei ütle või tee asju, mida hiljem kahetseda.
- Eneseregulatsioon (ja -kontroll): suutlikkus oma tundeid ja tegusid kontrollida; distsiplineeritus; oma ihade ja emotsioonide kontrollimine.

Üleloomulikkus (tugevused, mis aitavad ümbritseva maailma/universumiga suhet ja tähendust luua)

- Ilu ja suurepärase hindamine (aukartus, imestamine, õilistamine): ilu, suurepärase ja/või oskuslikkuse hindamine elu eri valdkondades.
- Tänuikkus: teadlikkus ja tänulikkus heade asjade eest; tänuikkuse väljendamine.
- Lootus (optimism, tulevikule suunatus): parima võimaliku tuleviku ootamine ja selle nimel töötamine.
- Huumorimeel (mängulisus): meeldib naerda ja õrritada; teistele naeratus näole toomine; helgema poole märkamine.
- Spirituaalsus (religioossus, usk): arusaadavad uskumused tähendusrikkuse, elu ja universumi mõtte kohta.

Positiivsed iseloomuomadused (*character strenghts*) on omadused, mille kaudu voorusi esile tuua. Näiteks, üks voorustest on tarkus. Selleni on võimalik jõuda läbi loovuse, uudishimu, avatud meele, õppimise armastamise, perspektiivi.

Voorustest on **tarkus** tänasel päeval enda sisus niivõrd paljuhõlmav, et vajab koolikontekstis täpsemat ja põhjalikku käsitlemist.

Kas *kokkulepe* on Rocca al Mare Kooli kontseptsiooniga võrreldes midagi uut? Mis on saanud kooli põhiväärtustest, alustõdedest, 4 printsibist,...

Meie 3 põhiväärtust – **õnnelikkus**, **eetilisus** ja **vaimsus**, mis kunagi koolis kogukondlikult kokku lepitud, on jätkuvalt RaM koolikeskkonda juhindavad tunnused. Need põhiväärtused laiemas vaates kätkevad endas ka kõike seda olulist, mis RaM kooli kontseptsioonis kirjas:

ÕNNELIK (tervis, loovus, avatus, võrdne kohtlemine, individuaalsust arvestav, lapsesõbralikkus, iseseisev, ettevõtlik, tasakaal, vabadus, ennast armastav)

EETILINE (väarikas, vägivaldatu, viisakas, aus, austus, keskkonnahoidlik, möödukus, võrdne kohtlemine, tolerantsus, lojaalsus, kodanikujulge, otsustus- ja vastutusvõimelisus, tähelepanelikkus, teisi armastav)

VAIMNE (haritus, akadeemilisus, rahvuskultuur, maailmakultuur, avatus, paindlikkus)

Milleks meil on vaja *kokkulepet*, kas me ei usalda oma õpetajaid?

Õpetaja on koolis võtmeisikuks ja RaM kooli tänane nägu ja tugevus on loodud just läbi meie õpetajate. *Kokkuleppega* ei seata kahtluse alla meie õpetajate ei professionaalsed oskused ega isikuomadused, kuid lapse arengu seisukohalt on otstarbekas teatud õppe- ja kasvatustlike põhimõtteid rakendada kõik koos, üheaegselt või teatud kindlas järgnevuses, ühte moodi või just erinevalt ning see vajab kokkuleppeid – ühist arusaamist, mis need eluks vajalikud valmisolekud on, kuidas nad kujunevad ning millise valiku teeb RaM kool oma maailmavaatest ja väärtustest lähtuvalt.

Haridus on valmisolekute kujunemise elukestev jada. Millised on Rocca al Mare Kooli jaoks need kõige-kõige olulisemad isiksuslikud-, käitumuslikud- ja oskuslikud valmisolekud, mille kujunemist kokkuleppeliselt prioriteediks võetakse? Teisisõnu, milliseid omadusi ja oskusi me kokkuleppeliselt eelistähtsustame, et inimene tuleks toime nii indiviidi, kogukonna kui ka ühiskonna mõttes? See, kui me väga paljudes arenguaspektides kokku ei lepi, ei tähenda, et need ei ole tähtsad või nendega ei tule tegeleda – see jääb iga õpetaja professionaalse käekirja pärusmaaks.

Õpetaja peab õppeprotsessi korraldamisel arvestama 3 erinevat aspekti – füüsilist, hingelist ja vaimset. Ei ole kunagi puhtaid tüüpe, kuid erinevatel inimestel on ses mõttes erinevad dominandid ja arendamist vajavad nad kõik. Nii, et PEA, SÜDA ja KÄSI – pole mitte triviaalne lähenemine inimese arengukäsitlusele, vaid mõtteselgelt sisuline ja vajalik „tööriistakast“ iseenda, teiste ja ümritseva hoidmiseks ning nendega toimetulekuks.

Ükski omadus või nähtus ei ole väärtus iseeneses, ainult ühtsuse kategoorias - koostoimes saab sündida midagi väärtuslikku ning tähelepanuväärset.

Näiteks õpetajatele hästi tuntud kolmik – teadmised, oskused, vilumused. Eraldi seisvana on nad kõik peaaegu mõttetud. Samamoodi ei ole väärtuseks ainult anne, kui sellega ei kaasne huvi ja tahe või huvi, kui sellega ei seostu tahe ja kogemus.